

Metody a formy výuky (podíl hospitací komplexní inspekční činnosti s výskytem hodnoceného jevu)

Hodnocený jev	ZŠ (2. stupeň)		Gymnázia		Maturitní obory SOŠ		Nematuritní obory SOŠ	
	přírod. před.	celkem	přírod. před.	celkem	přírod. před.	celkem	přírod. před.	celkem
Ve vyučovací hodině se účelně střídaly odlišné metody výuky	45 %	46 %	41 %	47 %	28 %	37 %	23 %	31 %
Podíl hodin s dominantním výskytem frontální výuky	45 %	37 %	44 %	33 %	61 %	39 %	56 %	46 %
Podíl hodin s dominantním či výrazným výskytem skupinové výuky	17 %	18 %	9 %	17 %	4 %	9 %	8 %	9 %
Podíl hodin s dominantním či výrazným výskytem práce ve dvojici	12 %	13 %	12 %	19 %	4 %	11 %	3 %	7 %
Podíl hodin s dominantním či výrazným výskytem samostatné práce žáků	33 %	45 %	34 %	48 %	20 %	43 %	21 %	38 %
Podíl hodin s výskytem cílené diskuse k zadanému úkolu	42 %	33 %	41 %	41 %	21 %	31 %	16 %	25 %
Podíl hodin se samostatným objevováním/formulováním nových poznatků žáky	44 %	38 %	44 %	44 %	26 %	33 %	25 %	26 %
Podíl hodin s vhodným využitím chyby k učení	31 %	36 %	31 %	40 %	23 %	34 %	30 %	26 %
Podíl hodin s využitím znalostí a dovedností předmětu v reálné situaci	68 %	53 %	59 %	55 %	62 %	56 %	66 %	61 %

Pozn.: Kategorie „přírod. před.“ zahrnuje fyziku, chemii, přírodopis/biologii, zeměpis/geografii a jiné přírodovědné předměty.

V návaznosti na zjištění předchozí podkapitoly bylo využití metod a forem výuky s nižší aktivizací žáků zaznamenáno častěji v hodinách přírodovědných předmětů maturitních a nematuritních oborů na středních odborných školách (viz tabulka č. 7). I tato skutečnost může hrát svou roli při rozvoji přírodovědné gramotnosti žáků nematuritních oborů. Především v případě nematuritních oborů pak lze pozitivně hodnotit častější propojení vyučovacích hodin se znalostmi a dovednostmi z reálných situací.

Výskyt možností spojených s účelným střídáním odlišných metod a forem výuky potvrzuje také četnost jejich využití ve výuce, patrná zejména při podrobnějším členění metod a forem, a to v hospitovaných hodinách na 2. stupni základních škol¹⁵ (viz graf č. 3). Nejčastěji využívanými metodami byly výklad a rozhovor, naopak nejméně často se v hodinách objevily metody a formy výuky s vyšší mírou aktivizace žáků. Za pozornost pak stojí existence příležitostí pro zkvalitňování některých metod a forem výuky, které byly relativně častěji hodnoceny jako neúčelné (např. práce s textem, problémová výuka).

¹⁵ Hospitace v rámci tematické inspekční činnosti.